

به نام خدا

چالش مراقبت پرستاری از بیماران مبتلا به آلزایمر

نویسنده: شهرزاد یکتا طلب

دانشیار دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه (س)، دانشگاه علوم پزشکی شیراز

آلزایمر به عنوان یکی از انواع دمانس، بیماری مزمن، پیشرونده و ناتوان کننده ای است که باعث بروز نابسامانی در کارکرد شناختی، شخصیت، اندیشه و ادراک می شود. تعدد و تنوع مشکلات و پیامدهای فردی، خانوادگی و اجتماعی ناشی از بیماری آلزایمر، مراقبت از بیماران مبتلا را پیچیده ساخته است. علاوه بر آثار مخرب جسمانی، تخریب و تحلیل تدریجی و غیر قابل کنترل خود و ذهن بیمار، طیف وسیعی از نیازهای جسمانی، عاطفی، روانی، اجتماعی و اقتصادی را برای فرد مبتلا، خانواده و مراقبین ایجاد می نماید. مدیریت رفتارهای غیر عادی و پرخاشگری از یک سو و توجه دائم به امنیت بیمار از سویی دیگر از جمله این نیازها و مسایل می باشند. رفتار کودکانه افراد مبتلا اغلب برای خانواده و مراقبین، استرس زا و آشفته کننده است. در مجموع می توان گفت که مراقبت از بیماران مبتلا به آلزایمر بسیار فراتر از انجام دستورالعمل های پزشکی و پرستاری متمرکز بر نیازهای جسمی است و یک پدیده ی روان شناختی واجتماعی به شمار می آید.

دامنه نیازها و مشکلات و به تبع آنها مراقبت از بیماران به موازات پیشرفت بیماری افزایش می یابد. بیمار در مراحل اول و دوم بیماری آلزایمر، اغلب در منزل اقامت دارد، کار می کند و به فعالیتهای اجتماعی خود ادامه می دهد اما در مراحل سوم و چهارم بیماری با کاهش توانائیهای شناختی و آگاهی نسبت به زمان و مکان، کاهش حافظه و توانائی تکلم که منجر به کاهش توانائی برقراری ارتباط با محیط می گردد، تاکید روی مراقبتهای روانی واجتماعی بیشتر می شود. پیچیدگی و پویایی فرایند مراقبت، تنوع نیازها و مشکلات مراقبین

نهایتاً به انتقال بیمار به موسسات مخصوص یا در خواست کمک از خدمات پرستاری در منزل منجر می‌گردد. با توجه به این که این بیماری قابل درمان نمی‌باشد، محیط خانه سالمندان و نحوه مراقبت باید به گونه‌ای باشد که امنیت و رفاه بیماران را تامین نماید. بنابراین پویایی مراقبت در الزایمر، توجه به عوامل چندگانه فرد، خانواده، سازمان ارائه دهنده مراقبت و اجتماع را خاطر نشان می‌سازد.

مشارکت ذینفعان اصلی در برنامه ریزی مراقبت جامع به نحوی که با کارایی و اثربخشی قرین گردد، اهمیت بسزایی دارد. در این میان مراقبین و پرستاران مهمترین نقش را در تامین محیط مناسب و ارائه مراقبت با کیفیت برای بیماران مبتلا به آلزایمر برعهده دارند. لذا شناخت تجربه و دیدگاه آنان در زمینه مراقبت از این بیماران، در بهبود مراقبت و نیز ارتقاء کیفیت زندگی این بیماران موثر است.

منابع

- 1-Fadaii F, NiknamZ. Alzheimer disorder, yesterday, today, tomorrow. ageing journal. 1386; second year. no:2.
- 2-Machnicki G, Allegri R F, Dillon C, Serrano C M, Taragano F. Cognitive, functional and behavioral factors associated with the burden of caring for geriatric patients with cognitive impairment or depression: evidence from a south American sample. International Journal of geriatric psychiatry 2009; 24(4): pg. 382.
- 3-Woerner L, Casper K. Alzheimer's scare. The American Journal of Alzheimer's disease and other dementias 1987; 2(23): 23-29.
- 4-Cioffi J M, Fleming A, Wilkes L, & et al. The effect of environmental change on residents with demantia. Dementia. 2007; 6(2): 215-231.